

Asia: VN/9720/2026

Lausuntopyyntö asuntosäästöjärjestelmän (ASP) enimmäislainamäärien yksinkertaistamisesta ja korottamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetuksesta asuntosäästöjärjestelmän (ASP) enimmäislainamäärien yksinkertaistamisesta ja korottamisesta (VN/9720/2026) sekä siihen liittyviksi laeiksi. Kunnioittavasti SYL lausuu seuraavaa.

Yleistä

SYL pitää hyvänä, että asuntosäästöjärjestelmää uudistetaan tavoitteena ymmärrettävämpi ja selkeämpi järjestelmä. On perusteltua tukea ensiasunnon ostajia ja kannustaa nuoria pitkäaikaiseen säästämiseen, jotta nuorilla, taustasta riippumatta, on mahdollisuus omaan asuntoon.

SYL haluaa korostaa, että opiskelijan toimeentuloon on kohdistunut nykyisellä vaalikaudella ennennäkemättömät leikkaukset. Tämä tekee opiskelijoiden toimeentulosta entistäkin epävarmempaa ja vaihtelevaa, mikä haastaa opiskelijoiden mahdollisuutta säästää ensiasuntoa varten. Tästä syystä SYL pitää tärkeänä, että ASP-säästäminen on opiskelijoiden kannalta mahdollisimman joustavaa.

SYL toivoo, että esitettyjen muutosten lisäksi voitaisiin tulevaisuudessa toteuttaa myös voimakkaampiakin toimia ensiasunnon ostamisen helpottamiseksi. Tarpeen olisi esimerkiksi pidentää ensiasunnon ostajille hyväksytyyn laina-ajan pituutta ja pidentää aikaa, josta lisäkorkoa maksetaan.

Esitetyt muutokset

SYL kannattaa ASP-järjestelmän enimmäislainamäärien korotusta keinona tukea ensiasunnon ostajien mahdollisuutta hankkia oma asunto. ASP-järjestelmä on tulotasosta ja koulutustaustasta riippumatta merkittävä tukielementti asunnosta haaveileville nuorille aikuisille, jotka opiskelevat tai ovat juuri valmistuneet korkeakoulusta ja astuneet työelämään. Se kannustaa pitkäjänteiseen säästämiseen ja elämän suunnitteluun.

SYL kannattaa ASP-järjestelmän enimmäislainamäärien korotusta. Ne mahdollistavat erityisesti Helsingin ulkopuolisilla alueilla tarpeen ja toiveiden mukaisten asuntojen hankintaa aikaisempia rajoja paremmin. SYL pitää hyvänä, että kuukausisäästämiseen liittyvää 50 euron alarajaa ei kuitenkaan koroteta. Erityisesti pienituloisille opiskelijoille matalampi alaraja mahdollistaa ASP-säästämisen aloittamisen ja jatkamisen myös opiskeluaikana, jolloin tulot ovat tyypillisesti hyvin pienet ja perustuvat usein opintolainaan.

Opiskelijoiden velkaantumisen vaikutukset

SYL huomauttaa, että omistusasunto on monelle entistä kaukaisempi haave opiskelijoiden toimeentulon muuttuessa entistäkin lainapainotteisemmaksi. Viimeisten kymmenen vuoden aikana opintolainakanta on yli kolminkertaistunut ja noussut yli kuuden miljardin. Vuonna 2025 valmistuneella maisterilla oli opintolainaa lähes 25 000 eli opiskelijakohtaiset lainamäärät ovat yli kolminkertaistuneet.

SYL näkee, että opintolainojen lainamäärät tulevat kasvamaan entisestään, sillä Orpon hallituksen päätösten seurauksesta opiskelijan toimeentuloa muutetaan entistäkin lainapainotteisempaan suuntaan: opintolainan valtiontakausta on jo tällä vaalikaudella nostettu 850 euroon ja opiskelijoiden siirto opintotuen asumislisän piiriin leikkaa opiskelijan rahamääräisistä tuista. Nähtävissä on, että lähivuosina lainamäärät nousevat nopeasti kohti 30 000 euroa.

SYL haluaa huomauttaa, että opiskelijoiden toimeentuloon kohdistuvat ennennäkemättömät leikkauksien seurauksesta moni voi joutua purkamaan ASP-tilinsä heikon toimeentulonsa vuoksi. Myös opiskelijoiden siirto opintotuen asumislisälle haastaa ASP-säästämistä, sillä asumisen tukea ei saa opintojen ulkopuolisilta kuukausilta. Mikäli opiskelija ei saa kesätöitä, ainoa mahdollinen etuus on perustoimeentulotuki. Tuki on kuitenkin viimesijaisin tuki ja sitä saadakseen opiskelijan on nostettava kaikki laina sekä käytettävä kaikki säästönsä.

SYL pitää todennäköisenä, että lainapainotteisessa opintotukijärjestelmässä opiskelijoiden sosiaalinen ja taloudellinen eriytyminen tulee voimistumaan, kun hyvin pärjäävät opiskelijat pystyvät välttämään lainaan turvautumista, kun muilla lainamäärät kasvavat. Vastavalmistuneiden kasvava lainataakka tarkoittaa, että nuorten aikuisten taloudellinen asema on pitkään entistä heikompi opintolainan korkojen ja lyhennysten vuoksi. Pidemmällä aikavälillä opiskelijoiden eriytymisellä ja velkaantumisella tulee varmasti olemaan seurauksia nuorten aikuisten valmiuksiin tehdä suuria

elämänpäätöksiä, kuten ostaa asuntoa tai perustaa perhettä, kun taloudellinen asema on aikaisempaa heikompi. Lisäksi SYL on huolissaan suurten opintolainojen vaikutuksista mahdollisuuteen saada asuntolainaa.

Lisätietoja:

Sakari Tuomisto

Sosiaalipoliittinen asiantuntija (toimeentulo, asuminen)

sakari.tuomisto@syl.fi

040 687 6353

Heino Laura
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL)